

Ministerieel besluit tot voorlopige opheffing van de bescherming als monument van een burgerhuis in Sint-Truiden

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 3°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.3 tot en met 6.2.5;

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de opheffing van de bescherming als monument werd onderzocht;
- de bevindingen van het onderzoek zijn opgenomen in een opheffingsdossier;
- advies over de opheffing van de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 19 juni 2023;
- de behandeling van het advies is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

Het pand Ridderstraat zonder nummer werd bij ministerieel besluit van 10 juli 1997 beschermd als monument, omwille van de historische waarde. Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 22 januari 1998.

Het algemeen belang gevormd door de erfgoedwaarden wordt in het beschermingsbesluit als volgt omschreven:

- "de historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde als breedhuis van het enkelhuistype uit de tweede helft van de 18de eeuw met aanpassingen uit de tweede helft van de 19de en de 20ste eeuw."

Het pand werd reeds in 1976 op de gevel na volledig gesloopt voor de bouw van een nieuwe schoolvleugel van het Sint-Trudo Instituut. Alleen de gevel bleef bewaard. De historische ruimte-indeling, interieurdecoratie en materialiteit van het burgerhuis ging hierbij onherroepelijk verloren.

Artikel 6.2.1, 3° van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 staat de gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing van een bescherming omwille van het algemeen belang toe. De parlementaire voorbereiding stelt daarbij het volgende: "door een wijzigende context kan het algemeen belang immers geëvolueerd zijn ten opzichte van het algemeen belang ten tijde van de bescherming".

In functie van een algemene evaluatie van het beschermd bestand in Vlaanderen die als doelstelling heeft om een dynamische selectie van de essentiële en representatieve getuigen van het leven in Vlaanderen te vrijwaren, wordt het beschermd erfgoed getoetst aan de hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde.

De evaluatie van het beschermde bestand in Vlaanderen is gebaseerd op:

- de erfgoedwaarde zoals vermeld in het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 2.1, 26°: de archeologische, architecturale, artistieke, culturele, esthetische, historische, industrieel-archeologische, technische, ruimtelijk-structurende, sociale, stedenbouwkundige, volkskundige of wetenschappelijke waarde waaraan onroerende goederen hun huidige of toekomstige maatschappelijke betekenis ontleen;
- de vijf selectiecriteria die gehanteerd worden in functie van bescherming en die het afwegingskader vormen om het onroerend erfgoed te waarderen:
 - 1° zeldzaamheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed uitzonderlijk voorkomt in relatie met de geografische context, de historische context, het type of het oeuvre;
 - 2° herkenbaarheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een goed leesbare uitdrukking is van zijn oorspronkelijke functie, uitzicht of vormgeving, of van een belangrijke fase in de latere ontwikkeling daarvan;
 - 3° representativiteit: geeft aan in hoeverre het onroerend goed typerend is voor een geografische of historische context of een welbepaalde type of een bepaald oeuvre;
 - 4° ensemble: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een sterke samenhang vertoont tussen de verschillende elementen;
 - 5° context: geeft aan in hoeverre er tussen het onroerend goed en zijn directe of ruimere omgeving een sterke visuele of inhoudelijke relatie is.

De evaluatie van de erfgoedwaarden van het pand Ridderstraat zonder nummer in Sint-Truiden op basis van de erfgoedwaarden en huidige criteria voor bescherming is als volgt:

1° zeldzaamheid: Uit de beschermingsdatabank blijkt dat Vlaanderen 374 burgerlijke gebouwen telt met een kern die minstens terug gaat tot de 18de eeuw en die beschermd zijn als monument. Een groot deel van die gebouwen bewaarden hun historische ruimte-indeling, interieurdecoratie en materialiteit. Dit pand, waarvan enkel de gevel is bewaard, vormt dus geen zeldzaam voorbeeld.

2° herkenbaarheid: De gevel zoals ze er vandaag nog staat is nog steeds herkenbaar als de gevel van een voormalig 18de-eeuws burgerhuis met 19de-eeuwse aanpassingen. Deze herkenbaarheid wordt echter aangetast door 20ste-eeuwse ingrepen.

3° representativiteit: Gezien de sloop van de achterliggende oorspronkelijke volumes in de jaren 1970 van het pand Ridderstraat zonder nummer, is het burgerhuis niet meer representatief binnen de typologie van breedhuizen van het enkelhuistype, noch als een renteniershuis met achterbouw, koetshuis en hof.

4° ensemble: Doordat de bouwcampagne uit 1976 gepaard ging met grootschalige afbraakwerken van de bestaande bebouwing, hebben de beschermde delen vandaag geen structurele samenhang meer met het achterliggende volume. Waar de gevel vroeger deel uitmaakte van een historisch gegroeid geheel vormt het vandaag een aparte geïsoleerd relict. De ensemblewaarde van de bescherming is daarom sterk aangetast.

5° context: Het burgerhuis bevindt zich binnen het historisch centrum van Sint-Truiden. De Ridderstraat was en is nog steeds een belangrijke verbindingsstraat tussen het Heilig Hartplein en de Schepen Dejonghstraat. Dit belang uit zich in de straatwand die bepaald wordt door de gevels van verschillende beschermde burgerhuizen. De context van de gevelwand langs de Ridderstraat blijft dus relatief hoog tot waardevol op Vlaams niveau.

Op basis van de beperkte zeldzaamheid, representativiteit en de aantasting van de herkenbaarheid en het ensemble is de erfgoedwaarde (historische en architecturale waarde) van de gevel ontoereikend voor bescherming op Vlaams niveau.

De hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde hebben geleid tot een gewijzigde context waarin de erfgoedwaarden onvoldoende zijn voor een bescherming van Ridderstraat zonder nummer in Sint-Truiden als monument. De vrijwaring van de erfgoedwaarden middels een bescherming als monument is niet langer vereist omwille van het algemeen belang.

De bescherming van het pand Ridderstraat zonder nummer in Sint-Truiden als monument wordt opgeheven omwille van het algemeen belang.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. Het ministerieel besluit van 10 juli 1997 houdende bescherming als monument, stads- en dorpsgezicht van meerdere gebouwen in Sint-Truiden, waaronder het burgerhuis Ridderstraat zonder nummer als monument, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 22 januari 1998, wordt voorlopig gedeeltelijk opgeheven.

Art. 2. Het beschermde goed Ridderstraat zonder nummer, Sint-Truiden, waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, bevindt zich op het perceel met de volgende kadastrale gegevens: Sint-Truiden, 1ste afdeling, sectie H, perceelnummers 1071K en 1071L.

In het beschermingsbesluit van 10 juli 1997 wordt dit kadastraal omschreven als: Sint-Truiden (Sint-Truiden), Ridderstraat 23, bekend ten kadaster: Sint-Truiden, 1ste afdeling, sectie H, perceelnummer(s) 1071H.

Het plan met de aflijning en de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde onroerend goed waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 3. In artikel 1 van het ministerieel besluit van 10 juli 1997 houdende bescherming als monument, stads- en dorpsgezicht van meerdere gebouwen in Sint-Truiden wordt punt 45 opgeheven.

Brussel, 06/10/23

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2023-10-06 17:51:30 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE